

Indhold

Introduktion	2
De tre indsatsområder er.....	2
Rottehandleplanen opfylder de krav, der findes i rottebekendtgørelsen	2
Lovgrundlag.....	3
Tildelte ressourcer i rottebekæmpelsen	3
Mål for rottebekæmpelsen.....	4
Succeskriterier	4
Indsatsområder	5
Tiltag og aktiviteter	6
Bekæmpelse med elektroniske fælder	6
Aktiviteter ved bekæmpelse med intelligente fælder.....	6
Optimering af administration	6
Aktiviteter ved optimering af administrationen.....	7
Vidensdeling	8
Flere muligheder	8
Aktiviteter ved vidensdeling, som implicerer både driften og administrationen.....	8
Opsætning af kloakfælder	8
Aktiviteter ved opsætning af kloakfælder	9
Hurtigere udbedring af defekte kloakker og afløbsinstallationer.....	10
Aktiviteter i forbindelse med tiltag	10
Fokus på giftforbruget	10
Aktiviteter ved fokus på giftforbruget	10
Privat bekæmpelse.....	11
Tilsyn med rottebekæmpelsen	11
Der føres tilsyn med følgende:	11
Samarbejde mellem den kommunale rottebekæmpelse og Envafors A/S	12
Bilag og referencer.....	13
Bilag 1	13
Status.....	13

Introduktion

Rotter betegnes som skadedyr i Danmark, da de kan forårsage bygningsskader og sprede sygdomme til mennesker og dyr. Derfor er alle kommuner forpligtede til at forebygge og bekæmpe rotter.

Handleplanen er et forpligtende værktøj, der skal være medvirkende til at sikre en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter i hele Slagelse kommune.

Slagelse Kommune har ligesom resten af landet oplevet en stærk stigning i antal af rotteanmeldelser. Antallet er i perioden 2021 til 2025 er gået fra at være på 2465 til nu 3580.

Kommunen er jf. lovgivningen forpligtiget til at revidere rottehandleplanen minimum hvert tredje år. Nuværende handleplan dækker perioden 2026 til og med 2028.

Der er i Slagelse Kommune identificeret tre indsatsområder, der vil være centrale for den årlige planlægning af forskellige forebyggelses- og bekæmpelsesinitiativer. Indsatsområderne skal være med til at løfte den kommunale rottebekæmpelse og fastholde den gode praksis i den praktiske og administrative udførelse af den kommunale rottebekæmpelse i kommunen.

De tre indsatsområder er

- Den praktiske effektive bekæmpelse
- Tværfagligt samarbejde i den kommunale administration
- Kommunikation og information (dialog og vejledning til borgerne)

Med nuværende rottehandleplan synliggøres den kommunale rottebekæmpelse, og de valgte indsatsområder præsenteres.

Rottehandleplanen opfylder de krav, der findes i rottebekendtgørelsen

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen
- Udvælgelse af særlige indsatsområder
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyningen om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.)
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse, hvis kommunen tillader privat rottebekæmpelse

Rottehandleplanen er et værktøj, som kan benyttes af både borgere, rottebekæmpere og kommunale sagsbehandlere i arbejdet med at opnå en så effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter som muligt.

Lovgrundlag

Den kommunale rottebekæmpelse foretages efter gældende lovgivning, vejledninger og forskrifter fra Miljøstyrelsen.

Rottehandlingsplanen er udarbejdet på baggrund af kravene i bilag 1 til Bekendtgørelse nr. 991 af 21/08/2024 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, herefter kaldet rottebekendtgørelsen.

Tildelte ressourcer i rottebekæmpelsen

Den kommunale rottebekæmpelse er gebyrfinansieret. Budgettet på området er fastlagt ud fra hvile-i-sig-selv princippet, hvorfor gebyret skal være i balance med udgifterne over en årrække. Opstår der ubalance i form af overskud eller underskud, bliver gebyret justeret, så der igen er balance.

I 2024 blev rottebekendtgørelsen lavet om i forhold til gebyr. Det nye gebyr er opsat således at gebyret pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen, og opkræves på baggrund af oplysninger i Bygnings- og Boligregistret (BBR) den 1. januar i året forud for det år, som opkrævningen dækker. 1/3 af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse fordeles med en lige stor andel for samtlige faste ejendomme i kommunen som et fast gebyr. 2/3 af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse fordeles forholdsmæssigt mellem samtlige faste ejendomme i kommunen ud fra en ejendoms bebyggede areal. For en ejendoms bebyggede areal, der overstiger 250 kvadratmeter, fastsættes kvadratmetersatsen som halvdelen af kvadratmetersatsen op til 250 kvadratmeter bebygget areal.

Gebyret for rottebekæmpelse dækker over rottebekæmpelse, kloakbekæmpelse, tilsyn på tilsynspligtige ejendomme, forebyggende arbejde og administrativt arbejde.

Når antallet af rotteanmeldelser falder, vil rottegebyret blive tilpasset budgettet.

Årlig forventet ressource til den praktiske rottebekæmpelse og sekretærbistand
9 årsværk - varierende på baggrund af antallet af anmeldelser det enkelte år

Årlig forventet ressource til det administrative og myndighedsmæssige arbejde i forvaltningen
1,5 årsværk

Mål for rottebekæmpelsen

Den praktiske effektive bekæmpelse af rotter

Det overordnede mål er, at både forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter skal være effektiv.

En effektiv forebyggelse kan indebære at skabe overblik og finde årsager til forekomsten af rotter samt at holde rotterne nede i kloakkerne. En effektiv bekæmpelse indebærer bl.a., at der sikres kvalitet og kontinuitet i bekæmpelsen, og at tilsyn målrettes.

Succeskriterier

Slagelse Kommune opstiller tre succeskriterier, der giver et hurtigt overblik over, om målene for rottebekæmpelse er nået.

1. Antal ejendomme med gentagne henvendelser reduceres i forhold til 2024-niveauet

- *Baggrund for succeskriteriet:*
Antallet af ejendomme med gentagne rotteproblemer bruges som indikator for, at rottebekæmpelsen er effektiv og rettidig.

2. Giftforbruget pr. anmeldelse skal fastholdes på nuværende lave niveau

- *Baggrund for succeskriteriet:*
Bekæmpelse med gift er sjældent en god langsigtet løsning. Et stort giftforbrug kan være skadeligt for miljøet og gøre rotterne resistente. At undgå at bruge gift er ikke et mål i sig selv. Ved hver anmeldelse vurderes det, om gift er den mest effektive bekæmpelsesmetode.

3. Mindre end 1 % borgerklager i forhold til indkomne rotteanmeldelser årligt

- *Baggrund for succeskriteriet:*
Borgernes tilfredshed med rottebekæmpelsen er et udtryk for bekæmpelseseffektiviteten.

4. Kortere sagsbehandlingstid i forhold til 2024-niveauet

- *Baggrund for succeskriteriet:*
Længden af sagsbehandlingstiden er et udtryk for, hvor effektiv sagsbehandlingen er.
Særlig fokus på myndighedernes sagsbehandling i forhold til at få sendt varsel om påbud, påbud, politianmeldelser og selvhjælpshandlinger afsted i ordentlig tid i overensstemmelse med administrationsgrundlagets tidsfrister.

Indsatsområder

Kommunen har, som tidligere beskrevet, valgt at fokusere på tre indsatsområder i handleplanens periode 2026 - 2028:

- Den praktiske effektive bekæmpelse
- Tværfagligt samarbejde i den kommunale administration
- Kommunikation og information (dialog og vejledning til borgerne)

Indsatsvalgene afspejler de tiltag, kommunens ønsker at arbejde med for at opnå målsætningerne. Arbejdet med indsatserne vil være en proces, hvor kommunen løbende tager stilling til, hvad der skal til, for at arbejdet med indsatserne er effektivt.

Tiltag og aktiviteter

For at kunne opnå en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter og opfylde succeskriterierne arbejder kommunen med forskellige tiltag. Tiltagene er valgt ud fra, at de vil dække området bredt og være gavnlige i både by- og landzone. Derfor vil kommunen arbejde med at bekæmpe og forebygge både overfladerotter og kloakrotter.

- Bekæmpelse med elektroniske fælder
- Optimering af administrationen
- Vidensdeling
- Hurtigere udbedring af defekte kloakker og afløbsinstallationer
- Fokus på giftforbruget

Bekæmpelse med elektroniske fælder

Ved anvendelse af elektroniske fælder bliver både tilsyn, bekæmpelse og forebyggelse effektiviseret.

De elektroniske fælder fås i forskellige udgaver, men er alle smarte ved, at der er monteret et simkort, der sender besked til rottebekæmperne, når fælden er aktiveret. Dette betyder, at rottebekæmperne ikke skal tjekke fælderne fast, men i stedet kan nøjes med at rykke ud, når der er fangst.

De elektroniske fælder vil blandt andet blive brugt i situationer, hvor det er vanskeligt for rottebekæmperne at komme til – fx indendørs skunke, loftrum og lignede. Men også på steder hvor det ikke er lovligt eller hensigtsmæssigt at bruge gift. Det kan være på grønne områder, i kommunens nye skraldespande eller på offentlige pladser.

Aktiviteter ved bekæmpelse med intelligente fælder

- Opsætning og drift af minimum 500 elektroniske klapfælder
- Opsætning, tilsyn og drift af det forskellige elektroniske udstyr samt jævnlig vurdering af placering i forhold til den mest effektive indsats

Optimering af administration

For at sikre en effektiv forebyggelse og bekæmpelse er det vigtigt at sikre og understøtte tværfagligt samarbejde og vidensdeling mellem administrationen og driften på området. Det er i den forbindelse vigtigt at kunne følge bekæmpelsesforløb og statistikker for løbende at kunne evaluere bekæmpelsen og foretage forbedringer.

Kommunen har i 4. kvartal 2018 købt nyt fagsystem til rottebekæmpelse: DriftWeb.

Driftweb gør det muligt at forbedre eksisterende datagrundlag og dermed lave analyser og planlægge indsatser til en mere effektiv bekæmpelse.

Kommunen foresætter med at bruge dette system.

Driftweb skal medvirke til at integrere kommunens samlede oplysninger om rottebekæmpelsen – herunder bekæmpelse med elektroniske fælder og bekæmpelse hos tilsynspligtige ejendomme – og give et bedre overblik over problemområder og dertilhørende årsager. Driftweb vil derudover blive et vigtigt værktøj ved afrapporteringen og for det løbende overblik over konkret arbejde, der skal udføres for at opfylde succeskriterierne.

Slagelse kommune deltager i ERFA grupper både inden for den kommunale bekæmpelse, men også indenfor den administrative del. Dette gøres i samarbejde med de andre kommuner i erfaringsudvekslings grupper gennem KEF og Envina.

Aktiviteter ved optimering af administrationen

- Løbende analysere og evaluere på data
- Overvåge og evaluere lange bekæmpelsesforløb
- Årligt at rapportere driftsstatus af rotteområdet til det aktuelle politiske udvalg
- Sikre intern tværfaglig vidensdeling
- Udvælge områder til rottebekæmpelse i kloak i samarbejde med Envafors A/S
- Planlægge og udføre info-kampagner målrettet borgerne
- Følge udviklingen på området og aktivt deltage i ERFA med henblik på erfaringsudveksling med andre kommuner

Vidensdeling

For at kunne lave en effektiv forebyggelse af rotter er det nødvendigt at dele viden. Det er ønskeligt at give borgerne mulighed for at opnå kompetencer til i højere grad at forebygge rotter, og derfor planlægges fx deltagelse i lokale events med oplysninger om rotter og bekæmpelse. Endvidere vil kompetenceudviklingen blive rettet mod boligselskabernes ejendomsfunktionærer, da det kan komme flere borgere til gode.

Flere muligheder

I tillæg til undervisningen tilbydes muligheden for en overjordisk undersøgelse af rotter ved ejendommene. Ved den overjordiske undersøgelse vil grundejer eller den ansvarlige for ejendommen blive gjort opmærksom på, hvilke tiltag der vil kunne etableres for at forebygge rotter og sikre ejendommen. På den måde vil grundejer eller den ejendomsansvarlige få redskaber til selv at holde øje med problematikker, der vil kunne medføre rotter.

Hvis tiltaget viser sig at være en succes, vil der være mulighed for at udvide tilbuddet, så flere private grundejere kan få mulighed for at få undervisning og overjordiske undersøgelser.

Aktiviteter ved vidensdeling, som implicerer både driften og administrationen

- Udvikling af undervisningsmateriale om rottesikring af ejendomme
- Tilbyde undervisning og gennemgang af ejendomme til alle ejendomsfunktionærer
- Afholde undervisning
- Evaluere forløb af tiltagene
- Evt. udvidelse af undervisningstilbud og tilbud om gennemgang af ejendomme til alle grundejere

Opsætning af kloakfælder

Vi har i 2024 igangsat bekæmpelse af rotter med 75 nye kloakfælder. De nye kloakfælder er smart baseret og kan se forskel på rotter og andet gennemstrømsmateriale og derved kan vi bedre kunne dokumentere om de nye kloakfælder skyder på rotter eller andet.

Der vil foresat blive evalueret på projektet.

De nye kloakfælder bliver opsat samme steder som de gamle fælder og derved kan vi i løbet af kort tid finde ud af hvor effektive de er i forhold til de gamle fælder.

Kloakfælderne opsættes i udvalgte områder, hvor det er muligt i forhold til ledningsnettet. Kommunen har efter aftale lov til at opsætte kloakfælderne i Envafors A/S ledningsnet. Ideen med projektet er at flytte kloakfælderne til skiftende, afgrænsede områder efter behov. På den måde kan bekæmpelsen ske i større, sammenhængende geografiske områder, og deraf kan vi forsøge at undgå indvandring af rotter fra et område til et andet.

Aktiviteter ved opsætning af kloakfælder

- Udvælge områder og planlægge forløb
- Opsætte kloakfælder
- Evaluere kloakfældernes effektivitet

Hurtigere udbedring af defekte kloakker og afløbsinstallationer

Defekte kloakker er en hyppig årsag til rotteanmeldelser i byzonen. Der håndhæves jf. kommunens administrationsgrundlag³ således, at der i første omgang henstilles om at få udbedret kloakdefekter med evt. opfølgende varsel om påbud.

Aktiviteter i forbindelse med tiltag

- Rådgive grundejere ved bekæmpelse og varsel af påbud
- Meddele påbud om udbedring af kloakdefekter
- Følge op på sagen efter endt tidsfrist
- Evt. politianmeldelse eller selvhjælpshandling, hvis påbud ikke efterkommes

Fokus på giftforbruget

Der vil fortsat være fokus på giftforbruget. For at sikre en effektiv bekæmpelse og forebyggelse af rotter er det nødvendigt med en kontinuerlig stillingtagen til hvilke metoder, der vil være mest effektive i en given situation.

Der benyttes om muligt giftfri metoder, da det gavner miljøet og nedbringer antallet af resistente rotter.

For at kunne optimere bekæmpelsen og sørge for, at der i fremtiden bekæmpes så effektivt og giftfrit om muligt, følges giftforbruget tæt. På den måde sikres, at der kun benyttes gift i de bekæmpelsesforløb, hvor det vil være den mest effektive form.

Aktiviteter ved fokus på giftforbruget

- Administrativt tilsyn og overvågning af giftforbruget
- Dialog og vidensdeling driften og administrationen imellem vedr. bekæmpelsesmetoder i aktuelle sager

Privat bekæmpelse

Rottebekæmperne skal være registreret i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB.

En R1-autoriseret person har lov til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt etablering af sikringsordninger.

En R2-autoriseret person har lov til at foretage bekæmpelse af rotter på egen ejendom ved særlige opfyldte betingelser.

R1- og R2-bekæmpere skal overholde alle vejledninger, bekendtgørelser og forskrifter for rottebekæmpelse og bekæmpelse med gift fra Miljøstyrelsen.

Den private bekæmpelse skal følge den kommunale handleplan.

Tilsyn med rottebekæmpelsen

Administrationen fører tilsyn med både den kommunale og private rottebekæmpelse jf. Rottebekendtgørelsen. Tilsynene udføres som stikprøvekontroller og består af både fysiske og administrative tilsyn. De administrative tilsyn kan fx være kontrol af oplysninger givet til kommunen eller tilsyn med giftforbruget.

Der føres tilsyn med følgende:

- Gyldig R1- eller R2-autorisation
- Bekæmpelsesforløb
- Sikringsordninger
- Overholdelse af resistensstrategien

Vurderes det ved tilsynene, i forbindelse med de private rottebekæmpere eller sikringsordninger, at bekæmpelsen ikke overholdes eller er i strid med lovgivningen, denne handleplan, andre retningslinjer eller at bekæmpelsen er utilstrækkelig, kan kommunen vælge at overtage bekæmpelsen straks jf. § 6, stk. 7 i Rottebekendtgørelsen.

Samarbejde mellem den kommunale rottebekæmpelse og Envafors A/S

Envafors A/S deltager i minimum to møder årligt om rottebekæmpelsen generelt, hvor der udveksles viden på området. Envafors A/S bidrager med generel kloakforståelse, hvilket også kan gøre sig gældende i specifikke rottesager.

Envafors A/S er behjælpelig med at bekæmpe rotter på egne arealer og i eget kloaknet - i samarbejde med administrationen og Entreprenørservice - og bidrager i planlægningen af placering af rottefælderne. Dette giver et godt erfaringsgrundlag, som den kommunale rottebekæmpelse kan drage nytte af.

Bilag og referencer

1. Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (nr. 991 af 21/08/2024)
2. Administrationsgrundlag for håndhævelse af rottebekæmpelse i Slagelse Kommune Bilag 1: Status vedr. rotteanmeldelser, besøg etc.

Bilag 1

Status

I Slagelse Kommune udføres rottebekæmpelsen af autoriserede medarbejdere i Entreprenørservice. Udover den faktiske rottebekæmpelse arbejdes der i administrationen med både bekæmpelse og forebyggelse af rotter. Antallet af anmeldelser i tabel 1 viser, at antallet af rotteanmeldelser i den foregående handleplan periode har været stigende med en begyndende faldende tendens. Antallet af rotteanmeldelser har generelt været stigende på landsplan, hvorfor stigningen frem mod 2020 ses som et generelt problem, som kan skyldes flere ting. Bl.a. har der i en lang årrække været gode levevilkår for rotterne i Danmark, men stigningen kan også være et udtryk for øget opmærksomhed fra borgerne eller bedre registrering af data i it-systemer.

Tabel 1: Udvikling gennem årene fra 2011-2024

Årstal	Rotte-anmeldelser	Besøg pr. anmeldelse	Antal kg gift udlagt	Gram gift pr. anmeldelse	Antal gentagne anmeldelser på samme adresse
2012	2469	-	2336,02	947	391
2013	2072	1,89	1387,00	669	525
2014	2423	2,12	1322,06	546	667
2015	3229	2,54	1498,09	464	850
2016	3348	3,86	1666,41	498	717
2017	3548	3,33	1372,00	387	722
2018*	3691	-	1087,37	295	-
2019	2876	3,45	377,18	131	-

2020	4127	2,51	269,78	65	-
2021	2465	3,58	170,14	69	-
2022	2292	3,33	96,02	42	313
2023	2646	3	105,08	40	411
2024	3580	3,2	147,72	41	1369

* Tallene for 2018 er ukorrekte og misvisende pga. skift af fagsystem, og de er derfor ikke med*

Tallene for besøg i årene 2019 til 2024 vises i DriftsWeb (kommunens fag it-system) som "løste opgaver"

De mange anmeldelser har forårsaget en stigning i antal tilsyn udført af rottebekæmperne. Dette er tegn på, at rottebekæmperne generelt har travlt med at følge det stigende antal anmeldelser.

En stigning i antallet af anmeldelser medfører også, at det kan være vanskeligt at foretage alle tilsyn lige effektivt med dertilhørende dialog, afgrænsning af problematikker og løsninger heraf. Desuden har det ikke frigjort tid til forebyggende bekæmpelse.